

พฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่
Behaviors and Factors Affecting Farmers Investment on
Agricultural in Chiang Mai Province.

ยมนา ปานันท์¹ และ กัญญ์สุดา นิมอนุสรณ์กุล²
Yomana Panan¹ and Kunsuda Nimanussornkul²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามจากเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 410 ราย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร เพศชาย อายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป การศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนมากมีสถานภาพสมรสแล้ว มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.81 ราย อาชีพเสริมส่วนมากรับจ้างทั้งในและนอกภาคการเกษตร การถือครองที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตรของตนเอง มีประสบการณ์ในการทำการเกษตรส่วนใหญ่ 1- 10 ปี ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 50,000 บาท โดยเฉลี่ยแล้วเท่ากับ 224,130 บาทต่อปี มีรายได้เสริมเฉลี่ย 36,261 บาทต่อปี ส่วนใหญ่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีหนี้สินแต่ยังสามารถชำระหนี้สินได้ตามกำหนด พฤติกรรมในการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่เลือกลงทุนในการทำนา ทำสวนและทำไร่ พร้อมกัน ส่วนใหญ่มีพื้นที่ทางการเกษตรขนาดเล็ก มีมูลค่าการลงทุนของเครื่องจักรกลทางการเกษตรขนาดเล็ก (มีมูลค่าไม่เกิน 25,000 บาท) มีการใช้แรงงานทั้งในและนอกครัวเรือน เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรพบว่า ปัจจัยที่ผลมากที่สุด ได้แก่ ด้านพื้นที่ รองลงมา ด้านครอบครัว และด้านอุปนิสัย ตามลำดับ โดยด้านพื้นที่ในรายละเอียดของปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุน คือ มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์ ด้านครอบครัวในรายละเอียดปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนมากที่สุด คือ ครอบครัวมีความรู้ ประสบการณ์ในการทำการเกษตรมาก่อน ด้านอุปนิสัยในรายละเอียดปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนมากที่สุด คือ มีความชอบในการทำการเกษตร

คำสำคัญ : การลงทุน, ทางการเกษตร, เกษตรกร, เชียงใหม่, พฤติกรรมและปัจจัย

ABSTRACT

The objectives of this study was to study the behavior and factors affecting farmer's investment on Agriculture in Chiang Mai Province. A questionnaire was been used in collecting data from 410 farmers in Chiang Mai province. The result shows that; most of the respondents were male farmers over 55 years of age with an elementary educational level. Most of them are married and an average of 3.81 people are in their household. Most of them engage on extra jobs from both agricultural and non-agricultural sector. In terms of land holding and ownership, most of them owns their agricultural land; they possess an experience of 1-10 years in agriculture. Their earnings are no more than 50,000 baht, an average of 224,130 baht per year. They have an average extra income of 36,261 baht per year. Majority of the respondents have some debts to pay up, but they were able to pay all their debts according to the specified time. Farmer's investment behavior in agricultural found that, mostly invest in farming, gardening and field crop at the same time, most of the farmer have a small field, they also investing in small agricultural machinery. (Valued at not more than 25,000 Baht). Farmer use both their household labor and hired labor. While considering factors affecting farmer's investment on agriculture, it was been found that, the most influential factors are; area factor followed by family factor and behavioral factor respectively. In terms of area factor, it influence farmer's investment because they have a fertile soil. Family factor influence farmer's investment because the families know explicitly well about agriculture and are well experienced in terms of agricultural practices. Behavioral factor influence farmer's investment in agriculture because of their love for agricultural practices.

Key word : Investment, Agriculture, Farmer, Chiang Mai, Behaviors and factors

ที่มาและความสำคัญ

ประเทศไทยนั้นถือเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีการทำการเกษตรมาช้านาน จากในอดีตนั้นประเทศไทยมีการทำการเกษตรเพื่อยังชีพ ต่อมาเมื่อมีการพัฒนามากขึ้นทำให้มีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ไว้ในครัวเรือน อีกทั้งสวน ไร่และนา เพื่อการบริโภคและจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว ด้วยองค์ประกอบทางด้านสภาพภูมิศาสตร์ของประเทศไทยที่เหมาะสม เอื้ออำนวยแก่การทำการเกษตรในแต่ละภูมิภาคของประเทศได้ตลอดทั้งปี เรียกว่าในน้ำมีปลา ในนามีข้าว จากการที่มีดินที่อุดมสมบูรณ์ มีแหล่งน้ำที่ไว้ใช้ตลอดทั้งปี รวมทั้งมีแร่ธาตุที่มีความจำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช และมีสภาพอากาศที่ส่งเสริมการงอกงามของผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลายชนิดตามลักษณะการแบ่งเขตพื้นที่ของประเทศ ซึ่งจากการทำการเกษตรของประเทศไทยทำให้เป็นผู้ผลิตสินค้าเกษตรรายใหญ่ อันดับต้นๆของโลก โดยเรียกผลผลิตทางการเกษตรเหล่านี้ว่า “พืชเศรษฐกิจ” ที่สร้างรายได้ในการส่งออกนำเงินกลับสู่ประเทศ 5 อันดับแรก ได้แก่ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม น้ำมันและอ้อย ทำให้มูลค่าส่งออกไทยประเทศไทยปีละเพิ่มขึ้นอย่างมาก

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศไทยนั้น ระหว่างปี 2550 – 2560 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรมีมูลค่ามากกว่า 5 แสนล้านบาทในแต่ละปี ซึ่งมีการเพิ่มขึ้นและลดลงของมูลค่าการส่งออก โดยในปี 2554 ประเทศไทยสามารถส่งออกสินค้าเกษตรมากที่สุดถึง 875,661.10 ล้านบาท ดังตารางที่ 1 ซึ่งมูลค่าการส่งออกในแต่ละปีจะมากขึ้นขึ้นอยู่กับการบริโภคสินค้าเกษตรของประเทศคู่ค้า รวมทั้งปริมาณการผลิตภายในประเทศที่เกิดจากปัจจัยหลายๆ ด้านเป็นตัวกำหนด เช่น ฝนฟ้าอากาศ ศัตรูพืช และการเอาใจใส่ของตัวเกษตรกรผู้ปลูกเอง เป็นต้น

ตารางที่ 1 มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศไทย ปี 2550 -2560 มูลค่า:ล้านบาท

ปี	มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร (มกราคม – ธันวาคม)
2550	522,531.78
2551	662,228.94
2552	559,458.63
2553	679,718.64
2554	875,661.10
2555	724,293.09
2556	687,562.30
2557	719,099.18
2558	679,760.88
2559	682,988.31
2560*	709,099.71

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักปลัดกระทรวงพาณิชย์ , 2560

หมายเหตุ:* เดือน มกราคม – พฤศจิกายน

แต่อย่างไรก็ตามจากรายงานของเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่า การจ้างงานของภาคเกษตรไทยในปี 2557 – 2559 มีอัตราที่ลดลง เนื่องมาจากปัญหาภัยแล้งที่รุนแรง กระทบต่อการทำอาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกร อีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญเกิดจากการที่ตัวเกษตรกรเริ่มเข้าสู่วัยผู้สูงอายุจึงเลิกทำการเกษตร ในขณะที่แรงงานใหม่ที่จะเข้ามาทดแทนก็ลดลง จากการที่มองว่าอาชีพทางการเกษตรนั้นเป็นอาชีพที่ลำบาก รายได้ไม่แน่นอน ทำให้ในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา แรงงานภาคการเกษตรลดลงประมาณ 1.3 ล้านคน จากจำนวน 13.03 ล้านคน ในปี 2556 เหลือเพียง 11.76 ล้านคนในปี 2559 ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่มาจากปัญหาภัยแล้งที่ส่งผลให้แรงงานเคลื่อนย้ายออกนอกภาคการเกษตร ส่งผลให้พื้นที่ทางการเกษตรลดลง 151 ล้านไร่ในปี 2546 เหลือเพียง 149.2 ล้านไร่ในปี 2556 หรือลดลง 1.8 ล้านไร่เฉลี่ยร้อยละ 0.16 ต่อปี (ไทยรัฐฉบับพิมพ์, 2560)

การทำเกษตรแต่ละประเภทยังจะต้องมีการลงทุนทางการเกษตรที่ต้องใช้ต้นทุนต่างๆ เพื่อทำการผลิตผลผลิตทางการเกษตรให้ได้คุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาด ได้แก่ การลงทุนด้านปัจจัยทางการเกษตรต่างๆ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง รวมไปถึงการลงทุนในเครื่องจักรกลทางการเกษตร ต่างๆ ด้านการลงทุนภาคการเกษตรของภาคเหนือ ในไตรมาสแรกของปี 2559 นั้น พบว่า รายได้เกษตรกรลดลงร้อยละ 11.1 ปัจจัยสำคัญมาจากภาวะแห้งแล้ง ที่รุนแรง ทำให้พื้นที่เพาะปลูกลดลง ผลผลิตสินค้าเกษตรลดลงร้อยละ 4.6 โดยเฉพาะพืชสำคัญ ได้แก่ อ้อย ข้าวนาปรังและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานสรรพากร สำนักมาตรฐานการกำกับดูแลและตรวจสอบภาษี , 2559)

โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งที่สำคัญทางภาคเหนือ มีพื้นที่รวมจำนวนรวม 25 อำเภอ มีพื้นที่ทางการเกษตรมีพื้นที่ที่สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้หลากหลาย โดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ลำไยและลิ้นจี่ และจากรายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดเชียงใหม่ครึ่งปี 2559 ที่หดตัวร้อยละ 2.1 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ซึ่งสาขาที่หดตัว ได้แก่ สาขาพืช สาขาประมง สาขาปศุสัตว์และสาขาการบริการทางการเกษตร โดยหดตัว ร้อยละ 5.2 3.4 1.6 และ 5.5 ตามลำดับจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ 1) ปัญหาภัยแล้งทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย 2) ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งเก็บกักที่สำคัญมีปริมาณต่ำ 3) การขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตรและค่าจ้างแรงงานภาคเกษตรปรับตัวสูงขึ้น (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1, 2559) ด้วยเหตุดังกล่าว การศึกษานี้จึงต้องการที่จะศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำผลการศึกษาดังกล่าวนั้น ไปใช้ในการวางแผนการผลิต การตลาด พัฒนาและการกำหนดนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทางด้านการออมที่นำไปสู่การลงทุน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านการเกษตรที่เป็นรายได้ที่สำคัญของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ใช้เกษตรกรของจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่เจาะจง คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ สูตร taro Yamane แล้ว จะได้กลุ่มตัวอย่าง คือ 410 ตัวอย่าง โดยได้เลือกใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ได้ออกแบบเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป แบ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนบุคคลในอุปการะ ลักษณะการถือครองที่ดิน ประสบการณ์/ความรู้ อาชีพหลักอาชีพเสริม ขนาดพื้นที่ และข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ภาคเกษตร/นอกภาคเกษตร รายได้รวม หนี้ค้างชำระ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่กำหนดการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกร โดยมีคำถามประกอบด้วย ปัจจัยทางด้านความมั่นคง เช่น มีคนซื้อแน่นอน ราคาที่รับซื้อแน่นอน เป็นต้น ปัจจัยด้านการสนับสนุน/ช่วยเหลือ เช่น มีการให้การคำแนะนำในการเพาะปลูก มีแหล่งเงินให้กู้ยืม เป็นต้น ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เช่น มีเครื่องมือในการเพาะปลูก เป็นต้น ปัจจัยด้านครอบครัว เช่น ครอบครัวให้การสนับสนุน พ่อแม่เคยทำมาก่อน เป็นต้น ปัจจัยด้านคุณวุฒิ เช่น ได้รับการศึกษาทางด้านเกษตร เป็นต้น ปัจจัยด้านอุปนิสัย เช่น ชอบการทำงานเกษตร เป็นต้น และปัจจัยด้านพื้นที่ เช่น มีพื้นที่ในการเพาะปลูก เป็นต้น

ตอนที่ 3 พฤติกรรมในการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกร ได้แก่ ประเภทกิจการ (ทำนา ทำสวน) ขนาดฟาร์ม (เล็ก กลาง ใหญ่) ขนาดเครื่องจักรกลทางการเกษตร (เล็ก กลาง ใหญ่) และ ด้านการจ้างงาน/แรงงาน (แรงงานในครัวเรือน แรงงานภายนอก)

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกร โดยทำการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์พฤติกรรมการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรโดยจากแบบสอบถามในตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และตอนที่ 3 ข้อมูลด้านพฤติกรรมการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกร นำมาวิเคราะห์ด้วยการใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (ค่าความถี่และร้อยละ) ในการอธิบายถึงผลที่ได้จากการศึกษา จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ทำการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกร ใช้แบบสอบถามในตอนที่ 2 โดยจะให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ให้น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยออกเป็น 5 ระดับ (Likert Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับดังนี้

ระดับความสำคัญมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 5 คะแนน
ระดับความสำคัญมาก	ให้คะแนนเท่ากับ 4 คะแนน
ระดับความสำคัญปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ 3 คะแนน
ระดับความสำคัญน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ 2 คะแนน
ระดับความสำคัญน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score) ของคะแนน ความสำคัญเป็นเกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	สำคัญมากที่สุด
3.51 – 4.50	สำคัญมาก
2.51 – 3.50	สำคัญปานกลาง
1.51 – 2.50	สำคัญน้อย
1.00 – 1.50	สำคัญน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

สภาพและลักษณะโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ส่วนมากมีสถานภาพสมรส และมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.81 ราย มีสมาชิกวัยแรงงานเฉลี่ย 2.59 ราย สมาชิกในวัยเรียนเฉลี่ย 0.89 ราย และมีสมาชิกที่เป็นผู้สูงวัยเฉลี่ย 0.37 รายต่อครัวเรือน และด้านอาชีพเสริมส่วนใหญ่มีการรับจ้างทั้งในและนอกภาคการเกษตรและส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำเกษตร 1 – 10 ปี

ด้านการถือครองที่ดิน พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ มีที่อยู่อาศัยเฉลี่ย 5.54 ไร่ต่อครอบครัว แบ่งเป็นของตนเอง ร้อยละ 91.46 และเช่า คิดเป็นร้อยละ 8.54 มีพื้นที่ทางการเกษตรเฉลี่ย 3.89 ไร่ต่อครอบครัว แบ่งเป็นของตนเอง ร้อยละ 73.97 และพื้นที่เช่าร้อยละ 26.03 ดังตารางที่ 2 และพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่มีรายได้ด้านการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่างไม่เกิน 50,000 บาทต่อปี โดยส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินแต่ยังสามารถชำระหนี้สินได้ตามกำหนด

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบพื้นที่ทางการเกษตรต่อการเลือกลงทุนทางการเกษตร

พื้นที่ทางการเกษตร	การเลือกการลงทุนทางการเกษตร							
	ทำนาอย่างเดียว		ทำสวน/ทำไร่ อย่างเดียว		ทำนาร่วมกับ ทำสวน/ทำไร่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ของตนเอง	58	20.21	104	36.24	125	43.55	287	73.97
เช่า	36	35.64	25	24.75	40	39.60	101	26.03
รวม	94	24.22	129	33.25	165	42.53	388	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

จากตารางที่ 2 พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ทางการเกษตรเป็นของตนเอง ส่วนใหญ่จะทำนา ทำสวนและทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.55 ส่วนเกษตรกรที่เช่าพื้นที่ทางการเกษตรส่วนใหญ่จะลงทุนทำนา ทำสวนและทำไร่ เช่นเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 39.60 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จำเป็นต้องการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นและลดความเสี่ยงโดยการลงทุนทางการเกษตรในการทำนา ทำสวนและทำไร่ร่วมกัน ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบขนาดพื้นที่ทางการเกษตรต่อการเลือกลงทุนทางการเกษตร

ขนาดพื้นที่ ทางการเกษตร	การเลือกการลงทุนทางการเกษตร							
	ทำนาอย่างเดียว		ทำสวน/ทำไร่ อย่างเดียว		ทำนาร่วมกับ ทำสวน/ทำไร่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เล็ก	80	25.81	107	34.52	123	39.68	310	84.24
กลาง	8	14.81	14	25.93	32	59.26	54	14.67
ใหญ่	1	25.00	0	0	3	75.00	4	1.09
รวม	89	24.18	121	32.88	158	42.93	368	100.00

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ไม่มีผู้ตอบในส่วนนี้ จำนวน 42 ราย ขนาดพื้นที่ทางการเกษตรขนาดเล็ก หมายถึง พื้นที่ 1-10 ไร่ ขนาดกลาง หมายถึง พื้นที่ 11-25 ไร่ และขนาดใหญ่ หมายถึง พื้นที่ มากกว่า 25 ไร่ขึ้นไป

จากตารางที่ 3 พบว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ทางการเกษตรขนาดเล็กส่วนใหญ่จะลงทุนในการทำนา ทำสวนและทำไร่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 39.68 ส่วนเกษตรกรที่มีพื้นที่ทางการเกษตรขนาดกลางจะลงทุนในการทำนา ทำสวนและทำไร่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 59.26 และเกษตรกรที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่จะลงทุนในการทำนา ทำสวนและทำไร่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 75.00 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เน้น ต้องการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น และลดความเสี่ยงโดยการลงทุนทางการเกษตรในการทำนา ทำสวนและทำไร่ร่วมกัน ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบมูลค่าของเครื่องจักรกลทางการเกษตรต่อการเลือกลงทุนทางการเกษตร

มูลค่าของ เครื่องจักรกล ทางการเกษตร	การเลือกการลงทุนทางการเกษตร							
	ทำนาอย่างเดียว		ทำสวน/ทำไร่ อย่างเดียว		ทำนาร่วมกับ ทำสวน/ทำไร่		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เล็ก	51	19.69	88	39.98	120	46.33	259	86.05
กลาง	6	25.00	9	37.50	9	37.50	24	7.97
ใหญ่	2	11.11	4	22.22	12	66.67	18	5.98
รวม	59	19.60	101	33.55	141	46.84	301	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ไม่มีผู้ตอบในส่วนนี้ จำนวน 109 ราย ซึ่งมูลค่าการลงทุนในเครื่องจักรกลทางการเกษตรขนาดเล็ก หมายถึง การลงทุนมูลค่าไม่เกิน 25,000 บาท ขนาดกลาง หมายถึง การลงทุนมูลค่า 25,001 – 100,000 บาท และขนาดใหญ่ หมายถึง การลงทุนมูลค่า มากกว่า 100,000 บาทขึ้นไป

จากตารางที่ 4 พบว่าเกษตรกรที่มีมูลค่าการลงทุนของเครื่องจักรกลทางการเกษตรขนาดเล็กส่วนใหญ่จะลงทุนในการทำนา ทำสวนและทำไร่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 46.33 ส่วนเกษตรกรที่มีมูลค่าการลงทุนของเครื่องจักรกลทางการเกษตรขนาดกลาง จะลงทุนในการทำนา ทำสวนและทำไร่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 37.50

และเกษตรกรที่มีมูลค่าการลงทุนของเครื่องจักรกลทางการเกษตรขนาดใหญ่จะลงทุนในการทำนา ทำสวนและทำไร่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 66.67 แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จำเป็นต้องการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นและลดความเสี่ยงโดยการลงทุนทางการเกษตรในการทำนา ทำสวนและทำไร่ร่วมกัน ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ต่อมูลค่าของเครื่องจักรกลทางการเกษตร จำแนกตามชนิดของเครื่องจักรกล

มูลค่าของเครื่องจักรกลทางการเกษตร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ต่ำสุด	สูงสุด
เครื่องสูบน้ำ	7,292	10,860.85	4,000	40,000
เครื่องพ่นยา	6,508	5,977	3,700	70,000
เครื่องตัดหญ้า	7,652.41	8,006.30	1,500	50,000
รถแทรกเตอร์	512,500.00	75,000.00	450,000	600,000
ปั้มน้ำ	17,209.09	10,630.37	3,900	45,000
เครื่องหว่าน	175,600.00	34,362	20,000	700,000

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ค่าต่ำสุดและสูงสุดที่ต่างกัน เกิดจาก เกษตรกรที่เป็นขนาดใหญ่และขนาดเล็กต่างกัน

จากตารางที่ 5 พบว่า เกษตรกรมีการลงทุนในเครื่องจักรทางการเกษตรแต่ละชนิดเฉลี่ย ดังต่อไปนี้ เครื่องสูบน้ำโดยเฉลี่ย 9,232.39 บาทต่อครัวเรือน เครื่องพ่นยาโดยเฉลี่ย 5,697.56 บาทต่อครัวเรือน เครื่องตัดหญ้าโดยเฉลี่ย 7,652.41 บาทต่อครัวเรือน รถไถโดยเฉลี่ย 118,434.48 บาทต่อครัวเรือน รถแทรกเตอร์โดยเฉลี่ย 51,250.00 บาทต่อครัวเรือน ปั้มน้ำโดยเฉลี่ย 17,209.09 บาทต่อครัวเรือนและเครื่องหว่านโดยเฉลี่ย 175,600 บาทต่อครัวเรือน

ปัจจัยที่กำหนดการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

ในส่วนนี้เป็นการสำรวจระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่กำหนดการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวม และในด้านต่าง ๆ โดยนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score) ของคะแนนความสำคัญ โดยมีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมทุกด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุน	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	อันดับ
1. ด้านความมั่นคง	3.46	ปานกลาง	0.82	อันดับ 5
2. ด้านการสนับสนุน/ช่วยเหลือ	3.28	ปานกลาง	0.86	อันดับ 6
3. ด้านเทคโนโลยี	3.55	มาก	0.90	อันดับ 4
4. ด้านครอบครัว	3.70	มาก	0.84	อันดับ 2

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทาง

การเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมทุกด้าน (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุน	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	อันดับ
5. ด้านคุณวุฒิ	2.61	ปานกลาง	1.08	อันดับ 7
6. ด้านอุปนิสัย	3.67	มาก	0.73	อันดับ 3
7. ด้านพื้นที่	3.82	มาก	0.82	อันดับ 1
ภาพรวมทุกด้าน	3.44	ปานกลาง	0.55	

จากตารางที่ 6 พบว่าเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.44) โดยหากพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านพื้นที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.82) รองลงมาด้านครอบครัวมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.70) ด้านอุปนิสัยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.67) ด้านเทคโนโลยีมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.55) ทั้งนี้ในด้านความมั่นคงมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.46) ด้านการสนับสนุน/ช่วยเหลือมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.28) และด้านคุณวุฒิมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.61) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรมากที่สุด คือ เกษตรกรมีพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์เป็นของตนเอง

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ในปัจจัยด้านความมั่นคง

ด้านความมั่นคง	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	1	2	3	4	5			
มีผู้ซื้อที่แน่นอนตลอดปี	6 (1.46)	25 (6.10)	180 (43.90)	127 (30.98)	72 (17.56)	3.57	มาก	0.90
ราคาขายผลผลิต ได้รับการประกัน ราคา/ราคาแน่นอน	12 (2.93)	48 (11.71)	180 (43.90)	120 (29.27)	50 (12.20)	3.36	ปานกลาง	0.94
มีแหล่งรับซื้อผลผลิต ในชุมชน/บริเวณ ใกล้เคียง	12 (2.93)	45 (10.98)	158 (38.54)	134 (32.68)	61 (14.88)	3.45	ปานกลาง	0.97
ค่าเฉลี่ยรวม						3.46	ปานกลาง	0.82

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

จากตารางที่ 7 พบว่าเกษตรกรของจังหวัดเชียงใหม่ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่กำหนดการลงทุนทางการเกษตรในด้านความมั่นคง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.46) ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังต่อไปนี้ ด้านมีผู้ซื้อที่แน่นอนตลอดทั้งปี มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.57) รองลงมามีแหล่งรับซื้อผลผลิตในชุมชน/บริเวณใกล้เคียง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.45) และราคาขายผลผลิตได้รับการประกันราคา/ราคาแน่นอน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.36) แสดงให้เห็นว่าในด้านความมั่นคง การมีผู้ซื้อแน่นอนตลอดทั้งปีนั้นส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรมากที่สุด ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ในปัจจัยด้านการสนับสนุน/ช่วยเหลือ

ด้านการสนับสนุนช่วยเหลือ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	1	2	3	4	5			
มีแหล่งทุน/สินเชื่อได้ง่ายและสะดวก	7 (1.71)	37 (9.02)	140 (34.15)	171 (41.71)	55 (13.41)	3.56	มาก	0.89
เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เช่น เกษตรอำเภอให้คำแนะนำ ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด	25 (6.10)	80 (19.51)	141 (34.39)	122 (29.76)	42 (10.24)	3.18	ปานกลาง	1.05
การสนับสนุนพันธุ์พืชต่างๆ จากหน่วยงานภาครัฐ	30 (7.32)	90 (21.95)	139 (33.90)	113 (27.56)	38 (9.27)	3.09	ปานกลาง	1.07
ค่าเฉลี่ยรวม						3.28	ปานกลาง	0.86

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

จากตารางที่ 8 พบว่าเกษตรกรของจังหวัดเชียงใหม่ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่กำหนดการลงทุนทางการเกษตรในการสนับสนุน/ช่วยเหลือ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.28) ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังต่อไปนี้ ด้านมีแหล่งทุน/สินเชื่อได้ง่ายและสะดวก รองลงมา มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.56) เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เช่น เกษตรอำเภอให้คำแนะนำ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.18) และมีการสนับสนุนพันธุ์พืชต่างๆจากหน่วยงานภาครัฐ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.09) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าในด้านความการสนับสนุนช่วยเหลือ การมีแหล่งสินเชื่อที่สะดวกนั้นจะส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรมากที่สุด

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในปัจจุบันด้านเทคโนโลยี

ด้านเทคโนโลยี	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	1	2	3	4	5			
มีอุปกรณ์/เครื่องมือที่ดีและช่วยประหยัดเวลาแรงงาน และลดต้นทุน	12 (2.20)	35 (8.05)	140 (40.00)	158 (33.41)	65 (16.34)	3.55	มาก	0.95
มีอุปกรณ์/เครื่องมือเหมาะสมกับประเภทของการเกษตร	9 (2.20)	33 (8.05)	164 (40.00)	137 (33.41)	67 (16.34)	3.53	มาก	0.93
ค่าเฉลี่ยรวม						3.55	มาก	0.90

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

จากตารางที่ 9 พบว่าเกษตรกรของจังหวัดเชียงใหม่ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่กำหนดการลงทุนทางการเกษตรในด้านเทคโนโลยี มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.54) ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังต่อไปนี้ ด้านมีอุปกรณ์/เครื่องมือที่ดีและช่วยประหยัดเวลาแรงงานและต้นทุน (ค่าเฉลี่ย = 3.55) และด้านมีอุปกรณ์/เครื่องมือ เหมาะสมกับประเภทของการเกษตร (ค่าเฉลี่ย = 3.53) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าในด้านเทคโนโลยี การมีอุปกรณ์ เครื่องมือที่ดีเพื่อช่วยประหยัดเวลาและแรงงานนั้นจะส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรมากที่สุด

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในปัจจุบันด้านครอบครัว

ด้านครอบครัว	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	1	2	3	4	5			
ครอบครัวมีความรู้ประสบการณ์ในการทำการเกษตรมาก่อน	4 (0.98)	32 (7.80)	111 (27.07)	183 (44.63)	80 (19.51)	3.73	มาก	0.89
มีแรงงานในครัวเรือนของตนเอง	7 (1.71)	30 (7.32)	117 (28.54)	117 (43.17)	79 (19.27)	3.70	มาก	0.91
ครอบครัวสนับสนุนให้ทำการเกษตร	9 (2.20)	32 (7.80)	122 (29.76)	172 (41.95)	75 (18.29)	3.66	มาก	0.93
ค่าเฉลี่ยรวม						3.70	มาก	0.84

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

จากตารางที่ 10 พบว่าเกษตรกรของจังหวัดเชียงใหม่ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่กำหนดการลงทุนทางการเกษตรในด้านครอบครัว มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย= 3.70) ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังต่อไปนี้ ด้านครอบครัวมีความรู้ประสบการณ์ในการทำ การเกษตรมาก่อน (ค่าเฉลี่ย = 3.73) รองลงมาคือ ด้านมีแรงงานในครัวเรือนของตัวเอง (ค่าเฉลี่ย = 3.70) และด้านครอบครัวสนับสนุนให้ทำการเกษตร (ค่าเฉลี่ย = 3.70) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าในด้านครอบครัว ครอบครัวมีความรู้ ประสบการณ์ในการทำ การเกษตรมาก่อนนั้นจะส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของ เกษตรกรมากที่สุด

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในปัจจัยด้านคุณวุฒิ

ด้านคุณวุฒิ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	1	2	3	4	5			
จบการศึกษาทางด้านการเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง	123 (30.00)	65 (15.85)	135 (32.93)	70 (17.07)	17 (4.15)	2.48	น้อย	1.01
ได้รับการอบรม/ใบรับรองทางด้านการเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง	81 (19.76)	68 (16.59)	156 (38.05)	87 (21.22)	18 (4.39)	2.73	ปานกลาง	1.13
ค่าเฉลี่ยรวม						2.61	ปานกลาง	1.08

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

จากตารางที่ 11 พบว่าเกษตรกรของจังหวัดเชียงใหม่ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่กำหนดการลงทุนทางการเกษตรในด้านคุณวุฒิ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.61) ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังต่อไปนี้ ได้รับการอบรม/ใบรับรองทางด้านการเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง น้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.73) และจบการศึกษาทางด้านการเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อย (ค่าเฉลี่ย = 2.48) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าในด้านคุณวุฒิ การได้เข้ารับการอบรมด้านการเกษตรนั้นจะส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรมากที่สุด

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นในปัจจุบันด้านอุปนิสัย

ด้านอุปนิสัย	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	1	2	3	4	5			
มีความชอบในการทำ การเกษตร	6 (1.46)	22 (5.37)	122 (29.78)	178 (43.41)	82 (20.00)	3.75	มาก	0.88
เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความ มานะ บากบั่น อุตุน	5 (1.22)	23 (5.61)	122 (29.76)	188 (45.85)	72 (17.56)	3.73	มาก	0.86
สามารถยอมรับความ เสี่ยงได้	7 (1.71)	30 (7.2)	125 (30.49)	199 (48.54)	49 (11.95)	3.61	มาก	0.85
มีแนวคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	6 (1.46)	24 (5.85)	138 (33.66)	204 (49.76)	38 (9.27)	3.60	มาก	0.80
ค่าเฉลี่ยรวม						3.67	มาก	0.73

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

จากตารางที่ 12 พบว่าเกษตรกรของจังหวัดเชียงใหม่ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่กำหนดการลงทุนทางการเกษตรในด้านอุปนิสัย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.67) ซึ่งในรายละเอียดในแต่ละด้านนั้น มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทุกรายการ ดังต่อไปนี้มีความชอบในการทำเกษตร (ค่าเฉลี่ย = 3.75) รองลงมาเป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความอดทน มานะบากบั่น (ค่าเฉลี่ย = 3.72) สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ (ค่าเฉลี่ย = 3.61) และมีแนวคิดที่ริเริ่มสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย = 3.59) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าในด้านอุปนิสัย การมีความชอบทางการเกษตรนั้นจะส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรมากที่สุด

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นในปัจจุบันด้านพื้นที่

ด้านพื้นที่	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบน
	1	2	3	4	5			
มีที่ดินทำกินเป็นของ ตัวเอง	21 (5.12)	27 (6.59)	73 (17.80)	158 (38.54)	131 (31.95)	3.85	มาก	1.10
พื้นที่อุดมสมบูรณ์	5 (1.22)	18 (4.39)	79 (19.27)	199 (48.54)	109 (26.59)	3.95	มาก	0.86
ขนาดพื้นที่เหมาะสม ตามความต้องการ	11 (2.68)	26 (6.34)	88 (21.46)	188 (45.85)	97 (23.66)	3.81	มาก	0.96
พื้นที่มีแหล่งน้ำ ชลประทาน	19 (4.63)	34 (8.29)	98 (23.90)	171 (41.71)	88 (21.46)	3.67	มาก	1.04
ค่าเฉลี่ยรวม						3.82	มาก	0.82

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ค่าในวงเล็บคือค่าร้อยละ

จากตารางที่ 13 พบว่า พบว่าเกษตรกรของจังหวัดเชียงใหม่ มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่กำหนดการลงทุนทางการเกษตรในด้านพื้นที่ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.82) ซึ่งมีรายละเอียดในทุกด้านนั้น มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังต่อไปนี้ พื้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นของตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 3.94) รองลงมาคือ มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง (ค่าเฉลี่ย = 3.85) ขนาดพื้นที่เหมาะสมตามความต้องการ (ค่าเฉลี่ย = 3.81) และพื้นที่มีแหล่งน้ำชลประทาน (ค่าเฉลี่ย = 3.67) ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าในด้านพื้นที่การมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองนั้น จะส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรมากที่สุด

ปัญหาและอุปสรรคตามความคิดเห็นของเกษตรกร

ในการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรมีความคิดเห็นถึงปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้

1. ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ส่งผลให้เกิดการขาดทุนจากการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรและไม่มีเงินลงทุนในการทำการเกษตรต่อไร่ รวมทั้งทำให้เกิดปัญหาหนี้สินของครัวเรือน
2. ราคาปัจจัยการผลิต ปุ๋ย ยา ต่างๆมีราคาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการในการผลิต การลงทุนทางการเกษตรสูงมากยิ่งขึ้น
3. จากปัญหาสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง ไม่แน่นอนในทุกๆปี ส่งผลให้เกิดภาวะ โรค แมลง ศัตรูพืช ง่ายมากขึ้น รวมทั้งปัญหาน้ำท่วม และภัยแล้ง ที่ส่งผลเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร

สรุปผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง พฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำการศึกษาศึกษาเกษตรกรในพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างได้คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง Taro Yamane ได้จำนวน 410 ราย มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อยู่ในช่วงอายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ส่วนมากมีสถานภาพสมรส และมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.81 ราย มีสมาชิกวัยแรงงานเฉลี่ย 2.59 ราย สมาชิกในวัยเรียนเฉลี่ย 0.89 ราย และมีสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุเฉลี่ย 0.37 รายต่อครัวเรือน และด้านอาชีพเสริมส่วนใหญ่มีการรับจ้างทั้งในและนอกภาคการเกษตรและส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำเกษตร 1 – 10 ปี ด้านการถือครองที่ดิน พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่มีที่อยู่อาศัยของตนเองเฉลี่ย 5.54 ไร่ต่อครอบครัว แบ่งเป็นของตนเอง ร้อยละ 91.46 และเช่าคิดเป็น ร้อยละ 8.54 มีพื้นที่ทางการเกษตรเฉลี่ย 3.89 ไร่ต่อครอบครัว แบ่งเป็นของตนเองร้อยละ 73.97 และพื้นที่เช่าร้อยละ 26.03 และกลุ่มตัวอย่างมีรายได้ด้านการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่างไม่เกิน 50,000 บาทต่อปี โดยส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินแต่ยังสามารถชำระหนี้สินได้ตามกำหนด

เกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่เลือกลงทุนในการการทำนา ทำสวนและทำไร่ พร้อมกัน ส่วนใหญ่มีพื้นที่ทางการเกษตร ขนาดเล็ก ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนในเครื่องสูบน้ำโดยเฉลี่ย 9,232.39 บาทต่อครัวเรือน เครื่องพ่นยาโดยเฉลี่ย 5,697.56 บาทต่อครัวเรือน เครื่องตัดหญ้าโดยเฉลี่ย 7,652.41 บาทต่อครัวเรือน รถไถโดยเฉลี่ย 118,434.48 บาทต่อครัวเรือน รถแทรกเตอร์โดยเฉลี่ย 51,250.00 บาทต่อครัวเรือน ปั้มน้ำโดยเฉลี่ย 17,209.09 บาทต่อครัวเรือนและเครื่องหว่านโดยเฉลี่ย 175,600.00 บาทต่อครัวเรือน

ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในจังหวัด เชียงใหม่ ในภาพรวมทุกด้านพบว่าเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยหากพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านพื้นที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านครอบครัว มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านอุปนิสัย มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านเทคโนโลยี มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ในด้านความมั่นคง ด้านการสนับสนุน/ช่วยเหลือและด้านคุณวุฒิมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ในด้านพื้นที่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ในด้านพื้นที่ปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ พื้นที่อุดมสมบูรณ์ ด้านครอบครัวปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ ครอบครัวมีความรู้ ประสบการณ์ในการทำการเกษตรมาก่อน ด้านอุปนิสัยปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ มีความชอบในการทำการเกษตร ด้านเทคโนโลยีปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ มีอุปกรณ์ เครื่องมือที่ดีที่ช่วยประหยัดเวลา แรงงานและลดต้นทุน ด้านความมั่นคงปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ มีผู้ซื้อที่แน่นอนตลอดทั้งปี ด้านการสนับสนุน/ช่วยเหลือปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ มีแหล่งสินเชื่อที่ง่ายและสะดวก และด้านคุณวุฒิปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ ได้รับการอบรม/ใบรับรองทางด้านการเกษตรหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา พฤติกรรมและปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัด เชียงใหม่ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษาพบว่า จากข้อมูลทั่วไปกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำการเกษตร 1- 10 ปี และจากปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนทางการเกษตรมากที่สุดคือ ทางด้านพื้นที่ คือพื้นที่อุดมสมบูรณ์ ด้านครอบครัวคือ ครอบครัวมีความรู้ ประสบการณ์ในการทำงานมาก่อน และทางด้านคุณวุฒิ คือ ได้รับการอบรมทางด้านการเกษตร ดังนั้นควรมีการส่งเสริมและพัฒนาในแต่ละด้านให้เพิ่มขึ้น ด้านพื้นที่ ได้แก่ พื้นที่อุดมสมบูรณ์ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการตรวจคุณภาพของดินและการปลูกพืชบำรุงดินอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ส่งผลต่อการทำการเกษตรต่อไป ด้านครอบครัว ควรมีการส่งเสริมการอบรม ความรู้ให้แก่เกษตรกรทั้งด้านการผลิต การตลาดและการลดต้นทุนอย่างต่อเนื่อง และด้านคุณวุฒิ ควรมีการส่งเสริมและรับรองคุณภาพของผลผลิตสินค้าของเกษตรกร เพื่อให้สามารถเกิดความมั่นใจต่อผู้บริโภคและส่งเสริมให้เกษตรกรนั้นมีรายได้ที่สูงขึ้นต่อไป

2. จากปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนทางการเกษตรด้านเทคโนโลยีคือ มีอุปกรณ์ เครื่องมือที่ดี ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการทำการเกษตรสมัยใหม่ มีการใช้เทคโนโลยี เครื่องจักรกลและนวัตกรรมใหม่เข้ามาช่วยในการทำการเกษตรของเกษตรกร เพื่อการลดต้นทุนในด้านแรงงาน ปัจจัยการผลิตและการพัฒนา ควบคุมคุณภาพของผลผลิต เพื่อช่วยให้การทำการเกษตรมีประสิทธิภาพทั้งการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษาให้ดียิ่งขึ้นไป

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนทางการเกษตรด้านความมั่นคงคือ มีผู้ซื้อที่แน่นอนตลอดทั้งปี ดังนั้นภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องมีการวางแผนการผลิตพืชให้แก่เกษตรกร เมื่อผลผลิตออกสู่ตลาดจะ

ไม่เกิดปัญหาสินค้าล้นตลาด และควรมีการหาตลาดใหม่ๆเพิ่มขึ้น เพื่อโอกาสหาตลาดใหม่ๆ ให้แก่สินค้าเกษตรของประเทศไทยให้มากขึ้น

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนทางการเกษตรด้านการสนับสนุน ช่วยเหลือ คือมีแหล่งสินเชื่อที่ง่ายและสะดวก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีส่งเสริมสินเชื่อเพื่อเกษตรกรรายเล็กๆที่มีความต้องการให้มีความสะดวกและง่ายมากขึ้น ให้เกษตรกร มีโอกาสในการลงทุนทางการเกษตรได้หลากหลายและทั่วถึง เพื่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ดีในอนาคต รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในการส่งเสริม แนะนำ และให้ความรู้แก่เกษตรกรให้มากขึ้น เป็นที่พึ่งของเกษตรกรในการให้ความรู้ ส่งเสริมการลดต้นทุนและพัฒนาการผลิตให้มีคุณภาพ รวมทั้งมีการสำรวจข้อมูลเพื่อช่วยเกษตรกรในการวางแผนการผลิต เพื่อป้องกันปัญหาผลผลิตล้นตลาดให้เกษตรกรไทยมีความอยู่ดี กินดี มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยต้องการเสนอให้มีการเก็บข้อมูลแบบเจาะจง โดยสุ่มเกษตรกรรายพืชแต่ละชนิดและทำการสุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอของจังหวัดเชียงใหม่
2. เพิ่มข้อมูลปัจจัยที่ส่งต่อการลงทุนทางการเกษตรของเกษตรกรให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ผลการศึกษามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากขึ้น
3. ข้อเสนอแนะควรสอบถาม หรือ ได้คำตอบ ของปัจจัยด้านความมั่นคง เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของข้อเสนอในงานวิจัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ไทยรัฐฉบับพิมพ์. (2560). รายงานเกษตรรอบ 1.3 ล้าน สศช.ชี้ปัจจัยรุมเร้าภัยแล้ง-แก่-รายได้ต่ำ. สืบค้น 10 มิถุนายน 2560 จาก <https://www.thairath.co.th/content/953812>.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักปลัดกระทรวงพาณิชย์. (2560). ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรของประเทศไทย ปี 2550 – 2560.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1. (2559). ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรครึ่งปีแรก 2559 และแนวโน้มปี 2559 จังหวัดเชียงใหม่. รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่.
- สำนักงานสรรพากร.สำนักมาตรฐานการกำกับดูแลและตรวจสอบภาษี. (2559) สรุปภาวะเศรษฐกิจไทย ไตรมาสที่ 1 ปี 2559.